

Överenskommelsen om tillgång till hälso-, sjuk- och tandvård för barn och unga som placeras utanför det egna hemmet

Flera nya lagkrav sedan 2017

- Socialnämnden ska enligt 11 kap. 3 a § SoL underrätta regionen om ett barn (0 - 17 år) eller en ung person (18 – 20 år), i anslutning till att vård utanför det egna hemmet inleds, ska erbjudas en hälsoundersökning av regionen.
- Regionen ska enligt lag på initiativ av socialnämnden erbjuda ett barn eller ung person en sådan hälsoundersökning. Undersökningen omfattar områdena fysisk, psykisk och oral hälsa.
- Enligt både HSL och SoL ska kommun och region ingå överenskommelse om ett samarbete i fråga om barn och unga som placeras utanför det egna hemmet.

Placerade barn och ungas hälsa sämre än genomsnittet

- Mängder av studier **under flera decennier** har visat att barn i samhällsvård har radikalt fler hälsoproblem än andra barn.
- Det gäller såväl fysisk hälsa som tandhälsa, psykisk hälsa och vaccinationsgrad.
- Dessa barn har också påtagligt fler problem sett över en hel livstid.

(Artikel av Bo Vinnerljung m fl. 2018 om placerade barns hälsa i Sverige och Europa)

Tre olika hälsoundersökningar

Hälsoundersökning – Bred och mer heltäckande. Omfattar fysisk, psykisk och oral hälsa. Tecken på förekomst av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning ska uppmärksammas. Syftar till att ge underlag för medicinsk bedömning av hälso-, sjuk- och tandvårdsbehov, hur socialtjänsten ska verka för att barnet/unge får dessa behov tillgodosedda, samt för hälso-, sjuk- och tandvårdens fortsatta kontakt med barnet/unge. (Lag (2017:209) om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet)

Läkarundersökning enligt 32 § LVU – syftar till att identifiera sjukdom, skada eller funktionsnedsättning som kan ha betydelse för behovet av vård enligt LVU och för planering av vården. Bör omfatta fysisk och psykisk status; undersökningens omfattning bedöms utifrån det enskilda ärendet. Läkarintyget utgör komplement till den sociala utredningen vid ansökan om vård vid LVU. Beslut om LVU fattas av förvaltningsrätten.

Hälsoundersökning för asylsökande och vissa andra utlänningar – Asylsökande och andra utlänningar omfattas av hälsoundersökning som ovan. Därtill omfattas asylsökande av annan lag (2008:344) som anges att asylsökande ska erbjudas hälsoundersökning för att uppmärksamma ev. ohälsa och behov av smittskyddsåtgärder samt informera om möjligheter till hälso-, sjuk- och tandvård. I lagen om hälso-och sjukvård för vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd anges att en region ska erbjuda hälsoundersökning. Utgångspunkten således att asylsökande och andra utlänningar som placeras ska erbjudas två hälsoundersökningar om inte arbetet organiseras så att de t.ex. erbjuds en undersökning som uppfyller kraven i båda regelverken.

Överenskommelsen gäller placeringar enligt socialtjänstlagen och LVU

- Hem för vård och boende (HVB)
- Ungdomshem (SiS)
- Jour- och familjehem (inklusive släkting- och nätverkshem)
- Stödboende

Exempel på vad överenskommelsen reglerar

- Förtydligar respektive parts lagstadgade ansvar, ansvar att göra överenskommelsen känd och säkerställa att den följs
- Att upphandlade aktörer ingår i överenskommelsen
- Storsthlm's och hälso- och sjukvårdsförvaltningens ansvar att bedriva informationsarbete kring överenskommelsen och tillhörande rutindokument
- Åtaganden mellan parterna i lokal samverkan
- Regionen ska erbjuda hälsoundersökningar och läkarundersökningar enligt LVU kostnadsfritt.
- Hur SIP-arbetet ska gå till
- Hur överenskommelsen ska följas upp

Arbetsprocessen med överenskommelse och rutindokument

Utvecklingsgrupp skapas under hösten 2021

- Diskutera och tydliggöra hur samverkan i svåra och komplexa situationer ska fungera vad gäller ansvarsfördelning mellan kommun och region vid HVB-placeringar för barn och unga i behov av både socialt och psykiatriskt stöd.
- Arbetet ska fokusera på strukturella samverkansbrister.
- Erfarenheter från utvecklingsgruppens arbete kan sedan integreras i framtida rutindokument.

Stöd i införande och för kompetenshöjning

[Studie av FOU nordväst](#) publicerades 11 juni som beskriver situationen i länet kring målgruppen för överenskommelsen.

Planering för aktiviteter för att öka kunskapen inom området och sprida överenskommelsen planeras under hösten 2021 och genomförs med början när överenskommelsen börjar gälla.

Utvecklingsgruppens arbete kan komma att leda till revidering av rutindokumentet innan publicering.

Kontaktpersoner

Tina Trygg, processledare på Storsthlm

tina.trygg@storsthlm.se

Fatmanur Dinler, avtalshandläggare på Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen

fatmanur.dinler@sll.se

Elin Fischer, processledare på Storsthlm

elin.fischer@storsthlm.se

 Region Stockholm

STORSTHLM
KOMMUNER I SAMVERKAN